RECEIVED

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК XLIX. Ч. 246. Джерзі Сіти, Н. Дж., пятниця, 24-го жовтня 1941. No. 246. Jersey City, N. J., Friday, October 24, 1941. VOL. XLIX.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ. Тел. „Свободи": BErgen 4-0237, 4-0807 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE.

АМЕРИКА ЗДЕРЖУЄ ВИСИЛКУ ДОПОМОГИ РОСІЇ ЧЕРЕЗ ВЛАДИВОСТОК

ВАШИНГТОН. — Морська комісія оголосила, що посилки воєнних матеріялів та товарів, які йшли з Америки до Росії через Владивосток, будуть здержані. Тепер будуть вони іти з Бостону через Північний Атлянтик до Архангельська. Як офіційну причину подано це, що висилка через Владивосток неможлива з інших американських пристаней тому, що внаслідок посиленої допомоги значно збільшився корабельний рух. Та невтральні чинники подають, що занехання владивостоцького шляху є спричинене головно політичним мотивами. Американський уряд хоче уникнути, кажуть вони, отвертого конфлікту з Японією, яка під новим премієром Тойом має противитися американській допомозі через Владивосток. Ці причини видаються також малоправдоподібними, бо президент Рузвелт та секретар стейту Гол кількома наворотами повторяли, що Америка вірить в доктрину повної свободи на морі та не дасться застрашити Німеччині, а тим менше Японії. Шлях з Америки до Росії через Архангельск є значно коротший ніж через Владивосток.

2,000 ПОВЗІВ МІСЯЧНО — ЦІЛЬ КНУДСЕНА

ВАШИНГТОН. — В. Кнудсен, директор ОПМ, зізнаючи перед конгресовим фінансовим комітетом, заявив, що його ціллю є випродукувати місячно 2,000 середніх повзів для американської армії та для аліянтів. Продукція повзів, говорив Кнудсен, зросла останніми місяцями майже вдвоє, одначе не осягнула ще того числа, якє є намічене Кнудсеном.

ВСІ ЧЛЕНИ ЗАЛОГИ „ЛІГАЙ" ВРЯТОВАНІ

ВАШИНТОН. — Морська комісія подає, що 39 членів залоги торговельного корабля „Лігай", що був торпедований недалеко берегів Африки, є врятовані та перебувають в безпечному місці в Африці. З ними врятувалися також 5 еспанських втікачів, які „зайцем" хотіли передістатися до Америки. Залога другого корабля „Болд Венчур", який плив під панамським прапором і був затоплений біля Ісляндії, мала 35 людей, не-американців, а з того лиш 17 врятувалося та причалило до Рейкявіку.

„АМЕРИКА ПЕРША" ДОМАГАЄТЬСЯ ГОЛОСУВАННЯ В СПРАВІ ВІЙНИ

ШІКАГО (Ілл.). — Ґен. Роберт Е. Вуд, президент ізоляційної організації „Америка перша", вислав спеціяльного листа до президента Рузвелта, в якому домагається, щоб він віддав під голосування в Конгресі це, чи Америка має йти до війни. Він твердить, що національний інтерес та льояльність до конституції вимагає, щоб таку важну справу як питання мира чи війни, рішав Конгрес як найвище представництво американського народу. Якщо Конгрес виповість війну, пише Вуд, то його організація як всі інші льояльні американці, приймуть це рішення з повним спокоєм. Далі він твердить, що кожний крок адміністрації веде до війни, дарма що його робиться „для збереження мира". Вуд рівночасно є проти узброєння американських торговельних кораблів.

РАВШНІНҐ ПРО „ТРЕТЮ СВІТОВУ ВІЙНУ" ГІТЛЕРА

НЮ ЙОРК. — Д-р Герман Равшнінґ, б. президент данцігського сенату, а тепер утікач та автор проти-гітлерівських книжок, прибувши до Америки з Англії, заявив, що Гітлер готує „третю світову війну", звернену тим разом проти цілого християнства. Гітлер, твердить Равшнінґ, рішений за всяку ціну знищити християнство, а встановити нову „релігію". Хоч в своїй книжці „Революція нігілізму" (виданій в 1939.) Равшнінґ предсказав зближення Гітлера зо Сталіном, тому що націонал-соціялізм і большевизм мають „глибоко закорінені подібности", нині він твердить, що між обидвома рухами є величезні різниці в теорії та практиці. Равшнінґ перебував довший час в Англії, а тепер прибув до Америки, де вже від року живе його жінка та пятеро дітей.

МІН. СТАНЬЧИК ПРО ПОЛЬСЬКО-ЧЕСЬКУ ФЕДЕРАЦІЮ

НЮ ЙОРК. — Ян Станьчик, міністер праці польського уряду в Лондоні, який прибув на Міжнародню Конференцію Праці, заявив, що між поляками й чехами ведуться від довшого часу переговори. в справі створення польсько-чеської федерації по закінченні цеї війни. До такої федерації, говорив Станьчик, належалиб Польща, Чехословаччина, Мадярщина, Югославія, Литва та можливо балтійські держави. Якщо будуть знесені економічні та митні границі та устане ворожнеча між народами, то ціла східна Европа може стати добрим ринком збуту для Великої Британії. Тому, що німці переслідують зарівно поляків як і жидів, поляки не будуть більше вести анти-семітської політики, кінчив Станьчик.

НАДУЖИТТЯ СВОБОДИ ВЕДЕ ДО ДИКТАТУРИ — КАЖЕ ДОРОТІ ТОМПСОН

НЮ ЙОРК. — Дороті Томпсон, відома журналістка, виступаючи з промовою на вічу, влаштованім Радою проти Нетолеранції в Америці, сказала, що для збереження прав людини треба нераз обмежити такі конституційні права як свобода слова, преси, релігії та зібрання. В Німеччині перед приходом Гітлера, говорила вона, існували ці свободи, одначе вони не здержали гітлерівців від захоплення влади, а навпаки, стали зручним інструментом націстівської партії в її засобах для встановлення диктатури.

РУМУНІЯ ЗРИВАЄ ДОГОВІР З МАДЯРЩИНОЮ ЧЕРЕЗ СЕМИГОРОД

Вашингтонські дипломатичні чинники подають, що між німецькими сателітами Румунією та Мадярщиною приходить до щораз більших розривів та розходжень, а останньо Румунія зірвала договір, підписаний з Мадярщиною у Відні під натиском німців, на основі якого вона зреклася Семигороду в користь Мадярщини. В наслідок того зірвання зрезигнував Ю. Кречіяно, румунський підсекретар стейту, а заграничною політикою фактично кермує армія. Німеччина, як подають, не стоїть безчинно, а бере сторону Румунії, отже це зірвання договору є тихо апробоване Гітлером. З того виходить, що Гітлер обстоює за Румунією, бо Румунія вислала на проти-большевицький фронт один міліон війська. За це Німеччина не тільки признає за Румунією українські території Буковини й Басарабії, але віддала їй недавно також найбільший український порт Одесу з околицею, а тепер тихо підюджує Румунію та допомагає їй дістати назад Семигород.

БОМБИ ТА ЗНИЩЕННЯ В КИЄВІ

КИЇВ (Україна). — „Асошіейтед Прес" вислала з Києва ще 14. жовтня ц. р. таку кореспонденцію:

„Вогні, спричинені часовими бомбами, які полишили москалі, горіли пять днів та знищили двадцять кварталів (бльоків) в самому серці міста . Бомби вибухали навіть тоді, коли німці усунули около 10,000 таких мін. Багато з тих мін, говорять німецькі старшини, запалюються при помочі радія, так, що направлювання електричних проводів відбувається постепенно та осторожно. В Ленінському Музеї знайдено 3 і пів тон динаміту. Вогні уплодили багато мешкань, так, що захист для 50,000 мешканців являється великою проблемою. 40,000 мешканців стратили свої доми, а утікаючі москалі забрали всі пожарні прилади, щоб не було чим часити вогню. Між знищеними будинками є найбільші готелі Києва „Гранд" і „Континенталь", головний телеграфічний будинок, два великі комерційні будинки та багато менших домів. Склепи позамикані, трамваї не курсують. По вулицях вільно ходити лиш до 9. год. вечера. Одна четвертина пекарень міста та інші варстати, потрібні до життя, функціонують правильно. Німецькі старшини кажуть, що населення заховується дуже спокійно. В запровадженні порядку допомагають їм українці, „які є зверху червоні, але білі в середині".

СОВЄТИ РОЗПОЧАЛИ ПРОТИНАСТУП

В кількох місцях на центральнім фронті совєтські війська розпочали сильний протинаступ. Цей протинаступ осягнув це, що на цілім фронті німці мусіли зупинитись. Біля Можайська і Вязми німці мусіли навіть посунутись взад. Окружена совєтська армія біля Вязми вирвалась з німецьких обіймів, кажуть совєтські кола.

В англійських „невтральних колах" говорять, що ситуація коло Москви настільки поправилась, що зникла безпосердна небезпека для міста Москви. Дуже правдоподібне, кажуть ці кола, що чужі дипльомати й совєтський уряд внедовзі назад повернуть до Москви. Як виглядає, обі армії, німецька і совєтська, дуже виснажені постійними битвами. А в таких випадках маленька річ може заважити на висліді війни. Є всякі познаки, що німецька армія, в своїм теперішнім стані, не має вже багато ударної сили, кажуть ці „невтральні кола".

НІМЦІ ПРИЗНАЮТЬ ЗВІЛЬНЕННЯ НА СОВЄТСЬКІМ ФРОНТІ

Німецькі кола признають, що на совєтськім фронті тепер запанувало певне звільнення. Причиною є надходяча зима. В околицях Москви і далі напівніч вже панують великі морози з сніговицями. Німецькі війська гарячково приготовляються до зимової кампанії. Вони не лиш стараються засобитись теплою зимовою одежею, але також будують масу провізоричних будинків, в яких їхні вояки моглиб безпечно зимувати.

БРИТІЙСЬКИЙ УРЯД ПРО ІНВАЗІЮ КОНТИНЕНТУ

В британській палаті лордів відбулась обширна дискусія над тим — чому Британія не висилає експедиційної сили на европейський континент й не пробує облекшити напір німців на Совєти? Коли британці не дадуть належної помочи Совєтам і дозволять, щоб вони впали, говорив лорд Страболджі, то це буде великий сором для Британії. Йому відповідав лорд Мойн, секретар кольоній. Він сказав, що це булоб дуже корисне для Гітлера, якби Британія без належної підготовки пустилась на европейський континент. Гітлер на заході має на стільки війська, щоб відперти всякий напад Британії, на який вона в теперішню пору моглаб спромогтись. Зазнавши невдачі, говорив лорд Мойн, Британія тим зробилаб погану прислугу і самим Совєтам. Бо замісць посилати свої воєнні машини на совєтський фронт, вона загубилаб їх у другім „Донкірку".

В РОСІЇ ВЖЕ ЗИМА. — Каже німецький цензор, пускаючи отсю світлину, що представляє, мовляв, німецького летуна, що зортає перший сніг з крила свого літака, десь на російському фронті. За цим першим снігом піде певно другий і третій, і в Москві не буде сніг сходити зо землі до квітня.

СТАЛІН „ПРОЧИСТИВ" ТИМОШЕНКА, НА ЙОГО МІСЦЕ ПРИЙШОВ ҐЕН. ЖУКОВ

КУЙБИШІВ. — Офіційна комуністична газета „Правда" помістила декрет уряду, на основі якого совєтський уряд звільнив маршала Тимошенка з команди центрального фронту, а на його місце поставив ґенерала Жукова. Ґен. Жуков водночас переймe команду цілої Московської округи, що готовиться до довшої німецької бологи.. Увільнення Тимошенка з його дотеперішних обовязків наступило вже два дни тому, але за границю дісталось щойно нині. Совєтський уряд не подає причини звільнення. Водночас згадана газета помістила другий декрет уряду, на основі якого всі цивільні робітники і завідуючі фабрик будуть розстріляні, коли без дозволу уряду будуть втікати зо своїх становиць. Страх перед наступаючим ворогом не сміє доводити до того, щоб по фабриках переривано продукцію. Уряд перестерігає, що на задах совєтської армії напружено працюють саботажники, провокатори і шпигуни, яких завданням є викликати на задах паніку. Проти цього треба стерегтись каже згадана газета.

НАОЧНИЙ СВІДОК З УКРАЇНИ.

КИЇВ. — Кореспондент Інтернешенел Нюс Сервіс, Гуго Спек, дістався разом з німецькою армією до Києва і звідтам вислав до свого бюра звідомлення про те, що він бачив в Україні. Він каже, що по дорозі по Україні бачив страшне знищення. По полях видніли понищені повзи, авта, гармати, рештки розбитих літаків. Також сторчали руїни [illegible] лених і цілковито опущених сіл і місточок. Лиш денеде [illegible] на було побачити заховані будівлі. Але люди беру[illegible] відбудови. Шляхи, мости й інші публичні роботи [illegible] будовують в той спосіб, що використовують пол[illegible] них совєтських вояків. Житомир не дуже [illegible] згаданий кореспондент бачив першого ч[illegible] який носи[illegible], ще совєтський однострі[illegible] в [illegible] і служ[illegible] по боці німців. Німці творять з полонених совєтських вояків українського походження окремі військові відділи. Їх використовують для сторожі вулиць, будинків, та інших завдань. Перед Києвом той кореспондент бачив величезні укріплення совєтських військ, якими вони хотіли здержати німців, а які тепер знаходились у руїнах.

НІМЦІ ТВОРЯТЬ „УКРАЇНСЬКІ ДИВІЗІЇ".

БУДАПЕШТ. — Новинкарська агенція ОНА дістала в Будапешті такі новинки, що німці організують на терені Східньої Галичини військові відділи, на взір інших міжнародних відділів, що боряться по стороні німців проти большевизму. Вже одну таку дивізію створено в Житомирі, а інші творяться в Києві, Тарнополю, Львові. На тлі організації цього війська, говорить згадана агенція, дійшло до поважного тертя між двома фракціями українських націоналістів, це є мельниківцями і бандерівцями, які зо собою завзято суперничають. Націстічні власти піддержують групу Мельника, а то тому, як каже ця агенція, що він зрезиґнував з постуляту утворення незалежної української держави і згодився на німецький „протекторат".

Та сама агенція далі доносить, на основі того, що було друковане в „Краківських Вістях", що на українських теренах німці вже розпочали впроваджування своїх націстичних засад, зокрема впроваджено ріжні протижидівські міри. Всі жиди мусять носити на рукавах „зорю Давида". Супроти них німці відносяться таксамо ворожо, як супроти власних жидів в Німеччині. Також йдуть репресії проти поляків, яким кожної хвилі грозить видалення в дальші, невідомі сторони.

ФРАНЦУЗИ В АРМІЇ ГІТЛЕРА.

ВІШІ. — Перший військовий відділ, зложений з французьких добровольців, зложив в Познанню присягу на вірність Гітлерови, після чого їх заладовано в поїзд і вони виїхали на большевицький фронт. Командантом того відділу є полк. Е. Лябон. Разом з тим відділом виїхав на фронт й Жак Доріо, колишній комуніст, який, розчарувавшись в комунізмі повернувся всеціло в бік нацизму і почав всіма способами поборювати комунізм. Це завдяки його заходам зорґанізовано цей французький добровольчий відділ для боротьби з большевизмом.

В БОРДО ВБИТО НІМЕЦЬКОГО МАЙОРА.

ВІШІ. — Невідомі справники вбили в місті Бордо німецького майора. Німецька окупаційна влада відразу арештувала сто закладників, які відповідатимуть своїм життям коли не знайдуться вбивники згаданого майора. Маршал Петен і його заступник адмірал Дарлян видали заклик до французів, щоб вони заперестали скритих вбивств, бо це лиш доводить їх до масакри з боку німців.

РУМУНИ ХОЧУТЬ ЩЕ БІЛЬШЕ УКРАЇНСЬКИХ ЗЕМЕЛЬ.

АНКАРА. — В анкарських колах говорять про неспокої в Румунії, які запанували там внаслідок того, що румуни понесли на фронті великі жертви. Румунський уряд звелів свому адміністраторови Бесарабії і Молдавії, Жоржови Алексіяну, поробити старання, щоб до новоздобутої задністрянської околиці з містом Одеса, прилученої недавно до Румунії, влучено ще більше українських територій, аж по місто Балту. Бо там живуть румуни в числі 350,000, каже румунський уряд. В ті території входилиб також міста: Тераспіль, Юструк, Дереслова і Слобожа.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays by the Ukrainian Press and Book Company, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Письменний текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед появою числа, в котрім оголошуючий хоче мати своє оголошення.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
Поодиноке число три центи.		Three cents a copy	
На рік	$6.00	One year	$6.00
На пів року	$3.25	Six months	$3.25
На три місяці	$1.75	Three months	$1.75
Число з понеділка (з англійською частиною):		Monday's Issue (with Ukrainian Weekly):	
На рік	$2.00	One year	$2.00
На пів року	$1.25	Six months	$1.25
В Джерзі Сіті і Загранцею:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$9.00	One year	$9.00
На пів року	$4.75	Six months	$4.75
На три місяці	$2.50	Three months	$2.50

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

ПЕРШІ ЖЕРТВИ

Маємо до діла з першими дійсно „воєнними жертвами". Це ті, що загинули, пропали, чи зістали ранені при торпедованню „Карні", американського контрторпедовця, що сповняв свою службу біля беберів Ісляндії, себто в сфері американських оборонних інтересів. Батьки і матері загинувших уже дістали офіційні повідомлення з виявом жалю з боку американського уряду і нації, що таке сталось. Ось ті перші повиті сумом повідомлення, заставляють усіх нас побачити і зрозуміти, що находимось у дуже важкому положенню і в такій хвилині, що є вже рішальною. Говорячи простою мовою, це означає, що ми вже в такій фазі напруження з Німеччиною, в якій уже навіть не висилається ноти з протестом, а тільки — стріляється. Так, а не інакше треба розуміти заяву Кордела Гола, секретаря стейту. Виразніше й гостріше не можна вже говорити людині, що займає таке визначне становище. По тім, як висказався Гол зприводу торпедування „Карні", можна вже надіятись тільки отвертої війни, а нічого іншого.

А коли так, то це дуже важне для уряду і кожного з нас знати, як віднесеться загал до цього. Ще так є, коли мати мати на увазі те, що пишеться в американських часописах, що є ще доволі сильна опозиція проти того, щоб Америка йшла до отвертої [illegible]ни, хоч мало хто вірить, щоб вдалося це уникнути. [illegible]е є тепер, коли ще уряд не сказав останнього [illegible] Зате ми певні, що як тільки те останнє ста[illegible]ий край піде боронити інтересів Америки. [illegible] слушно звертає „Ню Йорк Таймс" ува[illegible] в тих перших передвоєнних [illegible] самі американці, але їх пр[illegible]звища звучали так р[illegible]жнородно й ріжноманітно, що відразу пізнати, що мається до діла з людьми, що є ріжного національного походження. Усі вони лягли спільно за спільну їм справу: за Америку. Лягли як — американці. Ось так буде зовсім певно зо всіми іншими, що їх покличе обовязок служби краєви до оборони краю. Так буде в фабриках і всіх тих установах, що займаються допомогою обороні краю. Так буде в політиці. Так буде в пресі. І так буде з тими, що будуть виставлені давати за Америку своє життя. Буде всюди застосована одна засада: Добре, чи зле — це моя батьківщина.

Далі треба кожньому мати тепер на увазі й розуміти, що таке положення, як теперішнє вимагає від кожної людини жертв і вибачливости за невигоди і ті всі терпіння, які звичайно звязані з такими надзвичайними часами. Коли одні віддають своє життя, інші мусять також терпіти і радо поносити тягарі, бо тільки таким чином можна осягнути перемогу.

Ось це є ті думки, що стоять перед нами, коли вдумуємось у те, що означають ті перші американські жертви, що їх уже треба визнати воєнними жертвами.

ПСИХОЛЬОҐІЯ РАБА

Большевицькі „УЩВісти" з 20. жовтня ц. р. в одній із своїх статтей пишуть:

„Націоналісти були і будуть проти цього, щоб обєднаний український народ творив нове життя, розбудовував свою країну в спілці з іншими народами Радянського Союзу. Хай краще буде вже під німцем, пошматований і поневолений".

Ця большевицька рептилька свідомо защіплює в свої жертви такий рабський світогляд, що справу визволення українського народу ставить в площині: Котрий пан ліпший? Тому як хтось лає за лютість московського пана, то большевики зараз кажуть: „Ага, ти певно другого пана хочеш". Ось це рабське розумовання, що його большевицькі агенти в Америці свідомо вщіплюють в наших людей, є найсильнішим атутом в їхній пропаганді. І хоч обставини змінюються, той атут є для них постійно актуальний.

Колись, як існувала Польща, большевицькі агенти називали „польським прихвостнем" кожного, що критикував большевицький режім. „А, то вам польський панський режім миліший, ніж робітниче-селянська влада! А, то ви хотілиб запроторити український нарід в польське ярмо. Ось тому і виступаєте проти Радянського Союзу! Ви панські підлизні, тому критикуєте радянську владу, бо разом з польськими панами хотілиб панувати над робучим українським народом!"

Ось так ці большевицькі агенти навмисне баламутили наших людей і вибивали їм з тямки третю можливість, а саме, що український нарід ненавидить і не потребує ні одного ні другого пана, себто ні дикого московського большевизму, ні жорстокого польсь[illegible]кого режіму. Усіх їх він бажає позбутись, бажаючи створити цілком незалежну українську державу. А вже українська незалежна держава потім сама вирішить, з ким їй входити в загранічні союзи, в кого шукати помочи в заміну за свою поміч.

Та сперше треба створити свою власну державу і поставити на границі зо зброєю своїх вояків, щоб ні один чужий зайда не втручувався в внутрішні українські справи. Сам нарід, шляхом одобреного й принятого ним ладу і уряду буде тоді вирішувати всі справи. Без його дозволу всякий зайда з Москви, з Варшави, чи Букарешту, чи як це тепер є, з Берліну, не матиме права говорити українському народови, що він має робити. Ось так, а не інакше, думають розумні й характерні українські люди.

Большевицькі агенти, по розгромі Польщі, а тепер після заключення пакту великої приязни з поляками, вже закинули свій улюблений аргумент, що, мовляв, українські націоналісти ненавидять радянської влади, бо хочуть на спілку з польськими панами панувати над робучим українським народом. В Москві вже від довшого часу в ласках оті Станіслави Грабскі, що то обіцювали до 25 літ цілком винародовити українські землі. Щоб влекшити тим Грабським роботу, большевики гарненько випустили їх навіть у широкий світ, до Лондону, на міжнародню арену, на якій вони моглиб продовжати свою „україножерну" роботу.

Отже їхати далі на протипольському конику большевицькі агенти вже не можуть.

Але тепер їм дуже на руку прийшов другий коник, а саме, протинімецький. Тут знов повторяється стара історія. Як лиш ми напишемо щонебудь проти радянської влади, як тільки подамо список жертв замордованих большевицькими варварами, диви, а большевицькі агенти відразу кричать в одну нуту: „Це націстичні агенти: вони бють радянську владу, що так по геройськи ставить опір Гітлерови".

Хто не хоче большевицької влади, той у розумінню большевицьких агентів хоче націстичної влади. Бо деж там: український нарід в очах тих большевицьких агентів це вічний наймит, який все мусить на котрогось пана працювати. Коли він не хоче московсько-большевицького пана, то він обовязково хоче польського, [illegible] кого. Бож котрогось пана він мусить хотіти! Десь він мусить станути в найми, щоб на прожиток заробити. — Так мудрують большевицькі агенти.

На жаль є ще багато наших людей, що даються зловити тій підступній большевицькій агітації і підсвідомо приймають цей рабський погляд, що українському народови треба когось приняти за пана; коли тамті два погані, залишається цей третій.

Українські націоналісти стараються протиділати тій рабській психольоґії і стараються в найширший загал вщіпити думку, що український нарід навіть не повинен застановлятись над тим, котрий пан кращий. Бо крім себе самого він нікого не признає паном. Відкидаючи московсько-большевицьку владу, український нарід відкидає також найновіших окупантів українських земель, це є німців. Бо й вони не є і не будуть нічим іншим, а тільки окупантом. І хоч вони принесуть великі зміни на українські землі, але ці зміни в зіставленні не принесуть полекші українському народови. Вони усунуть можливо одні небезпеки, як от брутальну большевицьку атеїстичну пропаганду, але видвигнуть другу загрозу, це є кольонізацію німецькими та іншими елементами українських земель розшарпання тих земель і постійну експльоатацію.

В теперішню хвилю годі точно сказати, як саме поведеться німецька влада з українським народом. Та одно є певне, що вона буде поводитись як окупаційна, чужа влада, що матиме на увазі лиш свої власні інтереси. Ті інтереси мусітимуть ударятись з українськими інтересами. Бо завданням німецької влади буде витиснути з українських земель якнайбільше для свого матірнього краю, а завданням українського народу буде залишити якнайбільше для себе. Противорічність тих інтересів мусить ударятись і викликувати чимраз гостріші конфлікти.

Ми це дуже добре знаємо. Колиж в обличчі цеї загрози ми таки не вибираємо іншого „пана", себто Москви, то робимо це тому, бо те, що німці задумують робити, Москва робила вже впродовж пару віків. А большевицька Москва в тому напрямку багато разів перевищила всіх давніших царських тиранів. Ось тому ніхто з українців вже не вірить в „спілку з іншими народами Радянського Союзу", бо така „спілка" не є спілкою, а пануванням і визиском з боку Москви. Не вірить теж ніхто і в спілку з котрим небудь іншим окупантом, включаючи німців. Бо історія окупацій наглядно виказує, що окупант любить не нарід, що живе на українських територіях, тільки природні багатства тих територій, які заселює український нарід як і ті плоди, які український нарід своєю працею з цеї землі видобуває.

Можливости Створення Другого Фронту на Заході

Перенесення столиці Совєтського Союзу з Москви до Куйбишева (Самари) та проголошення облоги совєтської метрополії, вказують, що німецько- - московська війна входить у нову важну стадію, що може закінчитись навіть упадком Москви. Але чи навіть у такому виладку закінчиться війна на сході? Після всякої правдоподібности Сталін буде таки далі боротись. Тепер питання, як довго зможе Москва боротися власними силами, себто наразі без більшої допомоги у воєнних [illegible] людях. Навіть найбільші прихильники Совєтів мусять погодитися з фактом, що Москва, по волі чи неволі, здана тепер на свою власну судьбу, бо ні Англія ані Америка не є ще в силі доставити большевикам більшої допомоги. Тому Совєти мусять покищо ще далі опиратись головно на свою власну воєнну промисловість, яка ще є в їх руках, а саме на Уралі, в Кузнецькому Басейні та на Далекому Сході. А совєтські „пятирічки" саме працювали в тому напрямі, щоб на випадок утрати України і ленінґрадської та московської промислових округ, мати нові індустріяльні бази. Як бачимо, отсі совєтські передбачування сповняються.

Здаючи собі справу з того, чого ще можуть доконати совєтські армії, колиб вони остали в сякому-такому воєнному стані, німецька начальна команда послідовно старається фізично їх винищити, не зважаючи на деякі опізнення з окупацією територій.

Отже, що буде, як німці захоплять Донецький Басейн та окружать цілковито Москву, як це вони зробили з Ленінґрадом? Буде сама Росія в стані постачати потрібні повзи й літаки?

Здається, що великих надій на негайну англійську та американську поміч, Совєти покладати не можуть. Не тому що Велика Британія та Америка не схочуть Москві помогти. Ні, колиб була тільки можливість, Совєти напевно одержалиб більшу скількість тої допомоги. Та цеї можливости немає. Лорд Бівербрук, англійський міністер постачання, заявив, що Англія вишле 50,000 повзів до СССР. Подібні заяви роблять також американські провідники та політики. І посилки йдуть через Владивосток, Архангельськ й Іран. Та проте Совєти є змушені на 90% полягати на свої власні економічно - промислові ресурси. Якщо згадані три промислові округи СССР, Кузнецьк, Урал та Далекий Схід, дійсно так добре розбудовані, як про це подає совєтська пропаганда, то Совєти зможуть ставити ще далі поважний опір. Та як є правдою, що втрачені совєтські фабрики на Україні, під Москвою й Ленінґрадом представляють 70% цілої совєтської індустрії, тоді справа ведення Совєтами дальшої війни буде дуже складна.

Можливости другого фронту на заході.

Від самого початку німецько - большевицької війни чуємо безнастанно про потребу негайного створення другого фронту проти Німеччини, десь на заході. Очевидно, іде тут про англійську інвазію европейського континенту через Францію, або навіть Норвеґію чи Італію. В Анґлії, а навіть і в Америці, нераз гостро критикують уряд Чорчила за це, що Анґлія не зуміла тепер використати знаменитої нагоди та не ударила зо своїми силами в Німеччину зо заходу. Та Чорчил недавно, а його амбасадор Галифекс перед кількома днями, заявили, що всякі „домагання" публики про створення другого фронту, мусять покищо остати лиш „домаганнями". Значить, що колиб дійсно були сякі-такі вигляди на успіх такої інвазії, то напевно Чорчилеві не требаб було до цього аж публичної пригадки. Бож він уже пробував творити другий фронт в Фляндрії, Норвеґії, Греції, та Креті. Він був також автором аліянтської виправи до Ґаліполі підчас першої світової війни. Передівсім нема стільки кораблів, щоб перевести таку масу людей, які евентуально моглиб зробити такий наїзд. Бож тут йде не про тисячі, але міліони вишколеного війська. Німці, не зважаючи на це, що перекинули міліони своїх вояків на східний фронт, мають ще досить великі воєнні сили на заході, можливо, що навіть до двох міліонів вояків. Згідно з заявами самих британійських політиків, Анґлія не розпоряджає теж і такою скількістю перевозових кораблів, щоб в один мент могла перекинути міліони війська на европейський континент.

Подруге, чи розпоряджає Велика Британія тими міліонами вишколених та добре узброєних вояків? Оскільки вірити американським військовим експертам, Анґлія має коло 35 добре вишколених дивізій, які можуть сміло змірятися з німцями. Ці самі джерела подають, що проти них є два, а може й три рази стільки німецьких дивізій, що складаються з самих ветеранів, загартованих вже в попередніх воєнних кампаніях. Евентуально, анґлійці моглиб заатакувати німців через Еспанію, як це піддають ті, що нагадують таку експедицію у часах Наполеона. Анґлійці разом з австрійцями заатакували були Наполеона з Еспанії й тим створили другий фронт проти Франції. Та в часах Наполеона, Еспанія була союзником Британії, а сьогоднішня Еспанія зайвий раз заявляла, що вона співчуває Німеччині й є проти „демократичних плютократій". Отже, є дуже слабі вигляди на це, що нападаючих на Еспанію анґлійців привітають еспанці як своїх визволителів. Зрештою й тут британійський уряд кермується більш політичними ніж мілітарними зглядами. Анґлія далі вдержує дипльоматичні зносини з ґен. Франком та думає „добрим способом" відтягнути його від спілки Гітлер-Мусоліні.

Крім цього також в Британії й Америці є ще поважні голоси, що є тої думки, що в інтересі людства є знищення зарівно Гітлера як теж і Сталіна.

Очевидно, що можнаб сподіватися, що на випадок вдачної інвазії, по стороні Анґлії станулиб поневолені народи Европи, бо саме тепер ці народи виявляють більш спротиву Німеччині як коли небудь передтим. Ось це революційне піднесення тих народів готово ослабнути, якщо Росія буде розгромлена, а Анґлія не кивне й пальцем, щоб витворити диверзію на західньому фронті. Що більше, така нечинність анґлійської армії може вплинути відємно також на мораль самих анґлійських вояків, бо, як кажуть, довга нечинність армії денервує військо та впливає розкладово на його боєздатність.

У своєму звіті про Дункерську виправу в 1940 р. ґен. Горт, тодішний начальний вожд анґлійських військ, підкреслює таку додатну прикмету німецької команди: готовість рискнути, щоб тільки осягнути свою мету. На думку тих американських і анґлійських військових, які є за інвазією, анґлійський ґенеральний штаб боїться взяти на себе отсей риск. Та мабуть таки так є, що колиб була можливість інвазії, то певно Анґлія її не прогайнувалаб.

М. Хвильовий.

Солонський Яр

Оповідання про українських партизанів.

3)

Підійшов до Савки Онищенко, з комнезаму, на вухо каже

— Тут вони.

— Хто це?

— Та солончаниж, голохвастівці.

Вдарив себе Савко по потилиці:

— Так он воно чого ніхто не визнає!

Покликав рудого міліціонера:

— Зараз збери хлопців, треба оточити, голохвастівці тут.

Похитав головою рудий:

— Де там їх тепер найдеш... Давайте, мабуть, удвох.

Ніколи Савкові базікати, схопив гвинтівку й побіг.

Ходить повз ганчарів, нібі горщики уважно розглядає, а сам оком упявся в натовп.

Грає сонце в горщиках, і весело виблискують гори гончарського добра.

...А голохвастівці, мабуть, запримітили щось недобре — до коней пішли.

Нарешті Савко побачив їх. Кинувся в натовп.

Але вже було пізно: тільки пил закурив до вітряків, що на полтавський ліс.

— Гей, держи!

Савко націлився й вистрілив. Галас! Галас! Галас!

Але голохвастівські коні зникли вже за вітряками.

Кинувся Савко до волости, скочив на кобилу, покликав рудого міліціонера й гайда за солончанами.

...Затривожився базар, ганчарі заходилися складати горщики на вози, циганчата потягли за хвости коней, посунули люди до дворів.

Тільки щітинники уважно розглядали свій крам у скриньках і ще закликали до себе наляканий нарід.

Десь кричала перекупка:

— Куди ти потягнув, харцизяко! Людоньки добрі, держіть злодія!

IV.

...Темна наша батьківщина. Розбіглася по жовтих кварталах чорнозему й зойкає росою по обніжках своїх золотих ланів. Блукає вона за вітряками й ніяк не найде веселого шляху.

...Болить наше міліонове серце, і хочемо запалити їй груди своїм сяйвом... Темна наша батьківщина...

...Змилені коні зупинилися на узліссі. Сказав Савко:

— Втекли!

В рудого міліціонера від скаженого бігу ніс був мов та цибуля. Втирав хусткою піт.

— Повернемо, мабуть, додому, чи що?

— Ні! Гайда на Солонський Яр.

— Та чогож ми поїдемо?

— А того, що треба видивитись, осточортіли вже.

Рудий казав, що небезпечно вдвох у таке кубло теліпатися. Але Савко був упертий.

Поїхали.

За пів верстви зупинились, позлазили з коней і з гущавини оглядали Солонський Яр. Савко сподівався, що біля дворів буде метушня, але по вуличках нікого не видно було: і яр, і село — усе ховалося в зеленій тиші.

Так перебули, мабуть, з півгодини. Потім Савко казав переїхати на другий край, що поринув у дубняку, куди не добиралося око.

Коли посідали на коні, в ліс зайшов уже вечір, і знову гостро пахло холодняком. Зірвався заяць і залопотів по листях.

(...Темна наша батьківщина, і темні в ній ліси. Тягнуться вони на Полтавщині мовчазно на захід, на південь).

...Казав міліціонер:

— А можеб помирилися... Слиш, Савко?

— Ніззя...

— А то, їй Богу, могорич запилиб...

Савко гостро дивився в гущавину.

Сонце, мабуть, упливло за обрій, і в лісі ходив уже важкий присмерк.

Коли знову зїхали на стежку, що веде на Млинки, Савко раптом схопив рукою ґвинтівку. Але в цей момент гримнув випал, і далеко пішла грізна луна.

Коні рвонулись і кинулися з лісу.

Засвистів вітер.

Гримнув ще один випал, і зашумів ліс від цокоту копит: за млинчанами летіла погоня з голохвастівців.

Рудий міліціонер зупинив коня:

— Братці, не бийте!

Але Савко розумів, що йому милости не буде. Як божевільний, гнав він свою кобилу на Млинки.

— Цок! Цок! Цок!

Іще далеко позаду солончани, але Савкові треба добігти до вітряків, поки острожники не вискочать із лісу.

— Цок! Цок! Цок!

Свистить вітер у вухах. Гніда кобила запінилась, важко дихає на дерева... (Невже наздоженуть?).

...Свистить вітер.

...Нарешті Савко вискочив у поле.

На заході жевріло (конало) небо. Десь горіли буряни під вогнем польового повітря. Поле горіло бурянами.

(Докінчення на стор. 4.)

Там, де Ллється Кров

ОДЕСА, НАЙБІЛЬША ПРИСТАНЬ НА ЧОРНОМУ МОРІ.

Дня 16. жовтня 1941. р. німецькі й румунські війська, як подали їх генеральні штаби, зломали останній большевицький опір та увійшли до Одеси. Четверте по величині місто СССР знаходилося під облогою ще від 12. серпня ц. р., і як бачимо, здобули його німці з румунами доперва по двох місяцях облоги і боротьби. Як доносить швайцарське радіо, відступаючі червоні війська підложили під місто вогонь, так, що виглядає, що пристань, потерпівши великі знищення від літаків і гармат, буде знищена дощенту.

Одеса є найбільшою українською пристанею. Це одна із найстарших осель України. Ще до народження Христа на її місці стояло місто Одес чи Ордас, яке служило за пристань для племен істріян та ісіяків. Підчас навали азійських народів в III.—IV. ст. після Христа оселя цілком зникла, аж вигринула за часів володіння Литви на Україні в XIV. в. В XV. в. повстало тут турецьке укріплення й торговельне місто звание Хаджибей. Від 1769 р. кріпость Хаджибей нераз руйнували українські запорожці. Яським договором в 1791 р. Хаджибей признано Росії. Тоді перетворено його в воєнно-торговельний порт і в 1794 р. перейменовано на Одесу; до розвитку Одеси дуже причинився кн. Рішеліє посадник міста 1803—18; від 1805 р. Одеса стає столицею т. зв. Новоросійського Краю. стаючи важним торговельним осередком. Одеса за останніх кількадесяти літ стала центром експорту збіжжя та хліба та притягала велику скількість літників своїми купелями. Крім того в Одесі є величезні фабрики паперу, хліборобських машин і консерв. Большевики переменили університет в ІНО (Інститут Народньої Освіти), а мистецьку школу, засновану в 1866 р. перемінили на Мистецький Інститут.

До цінних архитектуральних і мистецьких памятників Одеси, належать: собор, театр, біржа (останньо. Виконком), кол. палата Воронцова, університет, гарний Приморський Бульвар із памятником кн. Рішеліє роботи Ів. Мартоса, а з найновіших будов — Семенська санаторія на Хаджибеївському лимані з різьбами й монументальними мальовилами школи проф. Бойчука.

Коли ходить про український визвольний рух, то не зважаючи, що в самій Одесі переважали не-українські елементи, ця пристань записалася в історії України не злими спогадами. В 1904—1905 рр. тут було українське повстання, яке відтак скінчилося терором чорної московської реакції. В саму революцію 1917 р. Одеса була центром українських революційних організацій. В грудні 1917 р. в Одесі йшли завзяті бої між частинами Гайдамаків і большевиками. Коли прийшла німецько-австрійська окупація, в Одесі був осідок австрійського командування на Україні. Дня 18. грудня 1918 р. Одесу заняли антантсько - добровольчі війська. Зимою 1919 р. в Одесі був осідок запільних формацій УГА (Української Галицької Армії).

За большевицького режиму Одеса скоро виросла на велике місто та тепер має понад 600,000 мешканців. Українці творять понад 40% в місті, а решта москалі, жиди, німці й греки.

Одеська округа має 4 міста, 1,621 сіл та 865,000 мешканців, з чого українці творять 41.3%, москалі 23.3%, жиди 19.8%, німці 8.3% й болгари 2.2%.

КНЯЗЬ ВІНДЗОРУ ВИТАЄ ЛОРДА ГАЛИФЕКСА.— Підчас переїзду через Вашингтон князь Виндзор відбув 20-хвилеву конференцію з лордом Галифексом, британським амбасадором у Злучених Державах.

З МУЗИКИ

Prydatkevytch Lists Own Scores For Town Hall Recital

Two of his own scores, a sonata in F sharp for violin and piano and Ukrainian Rhapsody will be played by Roman Prydatkevytch, violinist, at his Town Hall, New York, recital on Nov. 9, when Paolo Gallico will be the assisting pianist and Louis Kroll the accompanist. Hayvoronsky's Kolomiyka, arranged by Mr. Prydatkevytch, is also on the program.

The composer-violinist, who conducts a Brooklyn studio, studied with Sevcik, Stevertka, Joseph Marx and Mandczewski at the Imperial Academy of Music in Vienna, Gmeindl and Hartzer in Berlin, Seth Bingham at Columbia University and Morris at Curtis Institute. He also studied with George Wedge at the Juilliard School and Paolo Gallico. His suite for Smal Orchestra was performed twice by Dr. Howard Hanson and the Rochester Symphony. A number of his violin solos have been published. In this country Mr. Prydatkevytch has been associated with the Zeckwer-Hahn Conservatory in Philadelphia and the New York College of Music.

(MUSICAL COURIER October 15, 1941).

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Три роки праці для Американського Червоного Хреста.

Американський Червоний Хрест це членська організація, до якої можуть належати жінки і мужчини. Він є чартерований конгресом і є напівурядовою установою. Всі його приходи і розходи є контрольовані Департаментом Війни, а фінансовий звіт є предкладаний кожного року конгресови. Червоний Хрест не дістає фінансової піддержки від уряду Злучених Держав, а вдержується з добровільних датків та з різних членських вкладок. Ціль червоного Хреста, це давання помочі поодиноким людям, а також цілим націям, без ріжниці, на походження, рід, релігію, віру, расу та переконання.

Нюйорська філія (чептер) є одною з 3,700 філій Американського Червоного Хреста, що є розкинені по цілій Америці. Три роки тому, до заряду нюйорської філії А. Ч. Х. при Лексінгтон евені, удалася перша група українських жінок, щоб засягнути інформацій в справі праці для Червоного Хреста. Група складалася з таких пань: Марії Близнак, Теляни Гарачай, Станислави Гурин, Ольги Пельц і Стефанії Галичин. Одна з представниць Американського Червоного Хреста радо приняла українську групу та заявила таке: Я маю записані вже всі нації, які літами працюють для Американського Червоного Хреста, а тільки бракувало українців. Ви будете в наших рекордах 46-тою національною групою, що буде працювати для Червоного Хреста. І я радію, що українці створили також бодай невелику групу для праці в користь Американського Червоного Хреста. Ця група, коли вестиме працю для Червоного Хреста, не повинна звязувати цеї праці з якою політичною роботою, а всю працю виконувати тільки в порозумінні з урядом Червоного Хреста.

І так ця згадана група почала тому три роки працювати для Червоного Хреста. На початку вона була малою, та згодом збільшилася новими членами. Праця групи полягала в тому, щоб у часі кожнорічної кампанії вербувати нових членів для Американського Червоного Хреста, збирати датки під церквами, помагати в збірках біля театрів, ходити шити до дому Червоного Хреста, або брати шиття до власного помешкання. З членських вкладок та під церквами зібрано було та передано Червоному Хрестові $404.-44.

З цього бачимо, що праця для Червоного Хреста є вже започаткована, але ця праця й її висліди не є такі, як повинні бути, бо цілі Червоного Хреста є такі великі і благородні, що вони заслуговують на краще і ширше попертя, ніж це було досі. Головно тепер Червоний Хрест вимагає від нас далеко більше праці та піддержки, бо через світову війну вимоги Червоного Хреста збільшились надзвичайно. Правда, Червоний Хрест покищо не може давати помочі кожній країні, яка знаходиться у війні, та певним є, що коли скінчиться ця світова війна, тоді саме ці країни, які тепер не дістають помочі, будуть тимбільше цеї помочі потребувати. І Червоний Хрест напевно цю поміч дасть, без ріжниці, чи дотична нація буде знаходитись між переможеними чи переможцями. Саме Червоний Хрест, будучи свідомим того великого завдання, яке його жде може вже навіть в короткому часі, доkладає тепер усіх зусиль, щоб бути готовим дати поміч міліонам жертв війни.

Між націями, що тої помочі найбільше будуть потребувати, буде напевно й українська нація. Бо на землях України ведуться тепер найзавзятіші бої. Ціла Україна зруйнована й спльондрована. Там повна руїна, голод, пошести. Там буде потрібно всякої помочі. І ми можемо сподіватись, що як тільки прийде час, коли буде можна давати поміч, то Американський Червоний Хрест, буде першим, щоб цю поміч дати. Тому саме всі стараймось поперти тепер акцію Червоного Хреста. Поможім йому, щоб він був готовий до того важкого й великого моменту, який його чекає на широких побоєвищах цілої Европи.

Червоний Хрест у Ню Йорку вишле на днях листа до всіх українських організацій та пояснить, в який спосіб можна вступати групово чи поодиноко в члени цієї організації. Діставши такого листа, кожна місцева нюйорська організація повинна ухвалити якусь жертву, в першій мірі з каси товариства, а опісля також поодинокі члени повинні заплатити членську вкладку до Червоного Хреста, яка то вкладка виносить тільки $1. Даток товариства, а також гроші за членські вкладки треба висилати до Червоного Хреста, 315 Лексінгтон евню, Ню Йорк, Н. Й.

Щоб українці могли дістати належне признання від Червоного Хреста, то не вистарчить вступати поодиноко, але треба це робити групово. Бо як сказала свого часу голова чужинецької групи, пані Б. Джексон, то до створення першої української групи Червоного Хреста, перед трьома роками, в реєстрах Американського Червоного Хреста в Ню Йорку не було ні одного українця чи українки, вписаних як члени. Очевидно, справа так не малася, бо багато українців належали до Червоного Хреста, стаючи членами звичайно там, де вони були заняті при праці, а що про них ніхто не знав, то тільки тому, що вони ставали членами поодиноко, а не групами. Тому треба, щоб американські українці ставали членами Американського Червоного Хреста в групах.

Стефанія Галичин, голова Української Групи А. Ч. Х. в Ню Йорку.

ВІЛІНГ, В. ВА.

Ювилей Сестриництва, від. 212. У. Н. Союзу.

Дня 12. ц. м. відбувся в церковній галі бенкет, з нагоди 22-літнього існування 212 відділу У. Н. Союзу.

Предс. К. Медвідь отворила його короткою промовою, покликуючи о. С. Склепковича за тостмайстра. Отець Склепкович візвав у гарній промові членниць до сповнювання своїх обовязків в Сестрицтві, а зокрема закликав, щоб вписували своїх дітей до Союзу, собі й У. Н. Союзови на славу. Головну промову виголосила заступниця гол. предсідника У. Н. Сюзу, п. Марія Малевич. Бесідниця перейшла початки організування жіночих відділів, котрими тепер гордяться наші жінки, а далі розповіла дещо з історії Союзу, так, що багато наших жінок плакало, пригадуючи собі молодий вік і те, як тяжко приходилось тоді будувати своє життя в Америці.

При кінці пані Малевич взивала наших жінок до згоди і любови, щоб можна було йти лекше вперед. Підкреслила, щоби ми попирали американські справи, а також, щоб не забували і про старий край.

Короткими словами зложив привіт від 56. відділу У. Н. Союзу гром. М. Дуткевич.

Відділ 212 гарно розвивається. З членниць основників живе ще п. А. Канюк і перша секретарка п. Минаґа, а касієрка, бл. п. Шелева, померла. Теперішний уряд відділу, то вже всі роджені в Америці, а то: К. Медвідь, голова; п. К. Ландик касієрка і панна М. Канюк, секретарка. Відділ має $1,100 готівки в касі. За час свого існування видав на народні і церковні цілі поверх $800.

З нагоди ювилею жінки візьмуться до праці, щоб відділ зріс на користь і славу членам, громаді й цілому нашому загалови.

М. М.

ВПИСУЙТЕ СВОЇХ ДІТЕЙ В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ І В ТАКИЙ СПОСІБ ЗАБЕЗПЕЧІТЬ ЇХ БУДУЧЧИНУ.

DEFENSE BONDS QUIZ

Q. Just what is inflation and how can it be minimized?

A. Inflation is a decrease in the buying power of the dollar caused by a rising cost of living. This, in turn, is brought about by a heavy public demand, resulting from a rapid increase in the national income, for things which cannot be produced in large enough quantities. Every citizen can help minimize inflation by buying Defense Bonds and Stamps.

Q. How can I get cash for my Defense Savings Stamps if I should need to redeem them?

A. Go to any post office.

NOTE:—To buy Defense Bonds and Stamps, go to the nearest post office, bank, or savings and loan association; or write to the Treasurer of the United States, Washington, D. C. Also Stamps now are on sale at most retail stores.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ

А. Ч., Балтімор, Мд. — Треба бути трохи терпеливим і заждати. Ми виразно зазначили, що в тій рубриці, про яку згадуєте, подаємо тільки ті замовлення, що призначені для бібліотек чи американських політичних чи яких інших діячів. В „дописах", які поміщуємо, подаємо по можности дещо більше. І Ваш допис теж пішов до друку, але мусів ждати на свою чергу. Ми ще навіть проголосимо поіменно усіх, що закупили чи закуплять „Історію України". На все те прийде своя черга і належне місце.

ЯРИНИ АМЕРИКАНСЬКОГО ПОХОДЖЕННЯ РОСТУТЬ У ЦІЛІМ СВІТІ.

Перед відкриттям Америки ціла Европа та решта світа не знали про деякі ярини, які тепер вважають необхідними до життя, подає Департамент Рільництва у Вашингтоні.

Кукуруза і бульба це ярини американського походження. Какао перше вживало індіянське племя Азтеків в Мексико за поживу і середник для обміну товарів. Земельний оріх походить з Америки, а також можна подибати його в старинних гробицях Перу, але головні оріхові поля находяться нині в британській Індії, Китаю й Африці. Інші продукти американського походження це ґума, помідори, хініна, ваніля та багато інших, але тепер ці всі продукти плекають головно поза Америкою.

Однак з усіх ярин кукуруза і картопля це найважніші. Картопля стала найважнішою яриною північної Европи, а кукуруза головним кормом Італії, Еспанії та полудневосхідної Европи. Бульбу перевезено поза Тихий океан і вона стала майже світовою яриною гарячих і теплих країв.

Завданням Департаменту Рільництва є між іншим привести назад до Америки велике число ярин, які Америка передала світови, а тепер мусить їх собі спроваджувати з інших країв.

Загальна Рада — ФЛІС.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

ДІТРОЙТ, МІШ.

З діяльности Українського Відділу А. Ч. Хреста.

Теперішня жорстока війна, що шаліє майже по цілій Европі, несе величезні нещастя та терпіння цілим народам. Мабуть не було ще в історії світа такої війни, якаб своїми наслідками обнимала стільки міліонів людських жертв.

Америка є в тому щасливому положенні, що тут не падають бомби й не гинуть масово люди від куль. Та не значить це, що Америка не відчуває тих терпінь европейських народів й що вона не хоче облекшити ці терпіння. Перед у цій гуманітарній праці веде Американський Червоний Хрест, що має розгалуження по цілій Америці. Тому й в теперішній війні АЧХ дає помічну руку тим нещасним жертвам війни. Головна управа АЧХ видала обіжник до всіх своїх відділів, щоб вони напружили свої сили й взялися з найбільшою посвятою до праці.

Цей заклик відчули та зрозуміли члениці Українського Відділу Американського Червоного Хреста та на своїх зборах ще 20. червня ц. р. і постановили повести енергічну працю в користь АЧХ. Завдяки великих старань голови відділу пані Сковрон та її заступниці пані Байло, ці рішення переведено в життя. При українських організаціях, а саме при українській парохіяльній школі при Комар вулиці в Гемтремк та в домівці Української Мішіґанської Ліґи при Мартін вулиці, вкінці в Українському Політичному Клюбі при Сікат вулиці — утворено льокалі для шиття. При тім урядички й члениці повели аґітацію, щоб приєднати якнайбільше охотниць для праці в користь АЧХ.

У тій праці пішли з матеріяльною поміччю деякі українські організації та поодинокі громадяни. Першою була Федерація Українців в Мішіґен, яка жертвувала $30, відтак Мішіґанська Ліґа дала $15, а Український Політичний Клюб при Сікат вулиці дав $13.05. Пані Присташ й п. Кузик жертвували по $10; пані Сена подарувала машину до шиття, а пані Сойко випозичала свою машину на цілий час.

Як я вже згадувала в іншому дописі про працю нашого відділу, минулий рік праці закінчено 12. червня ц. р., а новий почато 16. липня ц. р. продукцією шиття в українській школі при Комар вулиці. Від того дня члени сходилися що середи від 10. години рано до 4. пополудні й працювали під проводом пані М. Сковрон, голови відділу, та її заступниці пані Н. Байло. Тепер години шиття змінено, на домагання деяких членоќ, з середи на четвер. В домівці Української Мішіґанської Ліґи також розпочато працю шиття ще 17 липня ц. р. і там сходяться членки кожнього четверга й працюють під проводом пані А. Задойко, а в домі Українського Політичного Клюбу при Сікат вулиці працю розпочато також в тому самому дні, де членки сходяться що четверга.

Таким способом наше жіноцтво одним днем праці в тижні віддає свої услуги такій великій гуманітарній установі, якою є АЧХ. Пані Сковрон довозить з головної управи АЧХ краяні полотна до усіх трьох льокалів праці, а туди відвозить гарно викінчені операційні лікарські убрання (ковти), шапки, жіночі суконки, убрання для хлопців і дівчат і т. п. Головна управа АЧХ дає велике признання Українському Відділові за його працю та труд.

Український Відділ АЧХ не вдоволяеться своїми успіхами. Він хоче ще більше причинитися до зросту цеї організації та показати, що американські горожани українського походження вміють цінити американську свободу. Щоб цю працю поширити, то потрібно ще більше машин до шиття. Цю потребу відчули члени Української Мішіґанської Ліґи та влаштовують дня 25. жовтня ц. р. бенкет разом з відділом, а дохід призначують на закупно машин для Українського Відділу АЧХ. Бенкет відбудеться в домівці Ліґи. Булоб добре, щоб і інші українські орґанізації та цілий українській загал м. Дітройту взяли громадну участь в бенкеті та тим допомогли АЧХ.

А українські жінки, що ще не є членами нашого відділу, повинні ставати в ряди цеї орґанізації та причинитися до зросту та зміцнення Американського Червоного Хреста, бо це одинока доброчинна орґанізація, на яку цілий світ звертає увагу та від якої надіється помочі. А українці, які терплять тепер страшне воєнне лихоліття, мають моральне право жадати помочі від АЧХ. Працюючи в АЧХ, ми будемо мати змогу впливати, щоб згадана орґанізація прийшла з поміччю Україні. Віримо, що в слушний момент, коли до цього буде відповідна хвиля, Американський Червоний Хрест прийде теж з допомогою і страждаючому українському народови.

Катерина Хомяк,
секр. Українського Відділу АЧХ.

ВИТАЮТЬ ПЕТЕНА.—Французькі дівчата простягають руки, щоб привитатися з маршалом Петеном, начальником французького уряду в Віші. Сцена підчас відвідин Петена в одній французькій купелевій місцевости коло італійської границі.

ДЛЯ БОРОТЬБИ ПРОТИ ЛЕТНИЧИХ РЕЙДІВ. У Філядельфії відкрито центральний уряд інформації, в котрому будуть збирати всі інформації про „ворожі" літаки.

Солонський Яр

(Докінчення зо стор. 2.)

Знову гримнув випал — то вискочила на узлісся ватага солончан.

Савчина кобила пролетіла ще декілька кроків і гепнулась на землю.

Захропла.

Славко заліг за кінський тулуб і почав відстрілюватись.

Ватага зупинилася.

Але то був один мент: відразуж солончани пішли в обхід.

Тоді Савко рачки поліз до Млинків.

Біля вітряків він пустив останню кулю й кинувся до першої хати.

Ускочивши в двір, він заліз під комору...

...Скоро в дворі були й солончани.

...Млинки наче вимерли, тільки собаки завзято гавкали по дворах. Зачувши постріли, млинчани поховались по хатах, не виходили.

Голохвастівці витягли з хати хазяїна:

— Кажи, де він? Тиж бачив, куди він сховався?

— Та я ж... їй Богу...

Свиснув чмілем у повітрі нагай.

Хазяїн заплакав і вказав на комору.

Заревли солончани, оточили будівлю.

— Гей, ти Чого переляканся — вилазь!

І наставили під комору одрізи.

...Савко мовчки виліз, подивився навкруги себе й похилив голову.

Зловтішними вогняницями горіли в голохвастівців очі.

Підійшли до Савка, мовчки роздягли його й голого повели в поле.

Ішов по дорозі Савко й тупо дивився на полтавський ліс.

...Млинки мовчали.

За вітряками голохвастівці зупинились:

— Хлопці! В кого гостріший ніж? Виймай!

...А потім двоє одійшли в бік, підійшли до хати й пустили два червоні півні.

...На далеких гонах горіли вогнем сухого повітря запашні буряни.

Піднявся вітер. Зашуміли Млинки. Забили в розбиті дзвони. Загаласували вулиці.

— Рятуйте! Рятуйте!

...А глибокої ночі із слизавого пожаром краю посунулись натовпи людей до голохвастівців.

...Тієїж ночі величезна заграва пожежі стояла над Солонським Яром.

І знову на далеких гонах горіли вогнем сухого повітря запашні буряни, і гостро пахло дубовим молодняком.

(Кінець).

Поборюй гнів лагідністю, зло добром, скупство щедрістю, брехню правдою.

Відповідай на зло добром, а тоді вбеш у злій людині вдоволення, яке досягає через своє зло.

Колишнє місто „розшуків за золотом", Вірджінія Сити в Невада, що числило тоді 30,000 мешканців, має тепер менше як 500 мешканців.

ТАРЗАН, ч. 428. Спільний приятель.

Новоприбувший воїн був старого віку. Але він боровся з іншими чорними так завзято, немов який молодець.

„Сандо! Ти що тут робиш?" — закликала Тарзеля, побачивши новоприбулого воїна. „Цілими днями я шукаю за тобою", відповів воїн.

Тепер Тарзан також завважив Санда, свого старого приятеля. „Повертай назад до дому Сандо, ти застарий до боротьби", заговорив Тарзан.

„Де мій бвана бореться, там буду боротись і я", відповів Сандо. А Тарзеля дивувалась, звідки Тарзан знає назвище її опікуна.